

BERKELEY, CAL.

Haloo, pienet ja isot Toverittaren lukijat!

Nyt minä kerron joitakin tämän paikkakunnan kuulujuttuja. Täällä ei ole ollut oikein lämpimiä päiviä, vaikka on kesä parhaallaan. Meidän lasten orkesterissa on kaksikymmentä lasta ja toisia aina yhtyy lisää. Orkesterilla oli lyhyt loma, vaan nyt alamme taas harjoittelemaan. Kaikkien lasten olisi tulava harjoitukseen ja käytävä säännöllisesti.

Meitä oli täältä kesälomalla Modestossa. Siellä oli hyvin lämmin. Minä, äitini, kaksi veljeäni ja Nylundin perhe asuimme yhdessä. Lähellä meitä asui ihmisiä, jotka sairastivat hinkuykskää ja me aloimme pelkäämään, että se tarttuu meihin ja niin me lähdimme pois. Minulle ostettiin valokuvaukseen vähän ennen kuin lähdimme. Se maksoi \$13.50. Minä olen ottanut sillä paljon kuvia. Minun isäni meni Alaskaan kalastamaan huktikuulla. Se laiva, jolla hän ja muita tovereita täältä meni haaksirikko. Kuitenkin kaikki laivalla olivat pelastuivat. Selasta se on köyhän työllä elämä, kun pitää hakea leipänsä niin kovasta. Mutta miljonereit vain istuvat automobilleissään ja huvittelevat tarvitsematta tehdä mitään työtä.

Täällä tapahtui tapaturma poikasten ajellessa hurjaa vauhtia. Yksi pojista loukkaantui niin pahoin, että tätä kirjottaissa on ollut useamman tunnin tiedottomassa tilassa eikä ole tietoa tuleeko hänestä eläjää tai ei. Täällä ovatkin poikaset kovin rohkeita. He ammuskelevat pysyvästi niin, ettei usein tiedä koska saa haulin niskaansa. Pojat ovat usein ampuneet katulamputkin rikki. Eiköhän vanhempien pitäisi ottaa huomioon tätä poikasten leikkimistä ennenkuin siitä tulee parempia seurauksia, sillä heidän isänmaallisuutensa näyttää käyvän muille ja heille itselleenkin vaaralliseksi. — Nyt lopetan kirjeeni ja menen nukkumaan.

Toveruudella: Aune Kovakka

Halveksittu Kirsti eli siirtolaisyttö lännen kuitallassa.

Kirj. Eli F. Mäkinen.

Kirsti oli neljänviihtavuotias kun hänen isänsä kuoli. Heitä jäi kuusi orpoa, joista Kirsti oli vanhin. Kirstin äiti kirjotti Amerikassa olevalle veljelleen, joka oli yksinäinen mies, pyytään häntä auttamaan heitä onnettomia edes muutamalla dollarilla. Veli vastasi hänelle: "Olen ollut kahdeksan viikkoa työtönä, eikä työsuunnista ole mitään tietoa. Mutta jos sinä tahdot, niin lähetan Kirstille piletin Amerikkaan. Täällä maksetaan työlle hyviä palkkoja. Minä voisin laittaa Kirstin ensin vähäksi aikaa kouluun, sillä ei se niin paljon maksaisi. Työhön päästyään voisi tyttö lähettää sinulle jonkun summan joka kuukausi. Ei se haittaa, vaikka hän ei olekaan käynyt rippikoulua. Täällä on suomalainen kirkkokin ja rippikoulukin on täällä paljon helpompi kuin Suomessa."

"Sepä olisi Suomi Kirstille", tunnailli äiti kirjeen saatuaan, ja pyysi veljen lähettämään piletin niin pian kuin voi. "Voihan Kirsti maksaa kaiken enolle siten kun ehtii ja jaksaa."

Kirsti oli niin innostunut asian kuuluaan, ettei hän muusta puhunutkaan kuin siitä, miten hän lähettelee silkkisiä nenälii-

noja siskoille ja kultakelloja veljille sieltä lännen kuitallasta.

Kun lähtöpäivä viimein saapui, tunsikin Kirsti jotakin salaista pelkoa, jota hän ei voinut sanoiksi pukea. Tuntui kuin ei lähtö olisikaan mieluinen. Tuntui melkein mahdottomalta jättää äiti ja koti ehkä ainiaaksi. Vaan kun eno kerran on lähettänyt piletin, niin täytyyhän hänen lähteä. Katkera oli eronhetki, vaan kaikkivaltiaan hyväään tahtoon luottaen se sentään kestittiin.

Matka sujui hyvin, ilmat olivat suotuisat ja samalla laivalla matkusti paljon suomalaisia. Kaksi tyttöä oli matkalla samaan kaupunkiin kuin Kirstikin Heidän mukanaan hän pääsikin kuin kala virrassa aivan perille asti. Eno vei Kirstin samaan ruokataloon, jossa itsekin asui. Emäntä ei olisi juuri apulaista tarvinnut, vaan kun Mikko oli niin tuttu mies, niin ei hän hennonut olla tyttöä ottamatta. Eno siinäpäitsi pysyikin Kirstille paikka vähäksi aikaa, että hän oppi vähän maan tapoja.

Kouluun lähettämistä ei eno puhunut sanaakaan ja Kirsti ymmärsi, että hänen on alettava itse elättämään itseänsä. Emäntä oli hyvin ilkeä Kirstille. Hänen mielestään ei Kirsti osannut tehdä mitään, ei edes perunoita kuoria. Kaiken päivää hän pauhasi ja nälyi Kirstiä ja illalla oli aina pitkä kannesaarna valmiina enolle Kirstistä. Eno piti myöskin puolestaan pitkän nuhdesaarnan ja höysteli sen usein kirouksilla ja uhkauksilla. Palkkaa ei emäntä luvannut maksaa noin virratomalle kakaralle. Lupasi antaa hänelle vanhoja vaatteita ja kenkiä lahjaksi, vaan niistä ei Kirsti osannut hänelle olla koskaan kylliksi kiitollinen. Kovin oli ikävä Kirstillä, vaan ei ollut kenellekään olisi valittanut surujaan. Äidillekin täytyi kirjottaa paljon hyvää kiltistä enosta, joka oli menettänyt niin paljon rahaa halvan Kirstin takia. Ainoa mitä Kirsti osasi toivoa, oli, että oppisi tekemään työnsä niin hyvin ettei saisi moitteita, vaan sekin oli turhaa, aina emäntä löysi jotakin pauhaamisen syytä.

Kuukausia kului ja olisi jo ollut aika lähettää niitä luvattuja nenäliinoja siskoille, vaan niitä ei saanut ilman rahaa. Vaatekauppojen ikkunoilla niitä oli aivan kuin kiussalla nähtävänä. Eräänä iltana oli Kirsti yksin kaupungilla. Hän katseli erään puodin ikkunalla olevia kauniita tavaroita. Yhtäkkiä pisti hänen päähänsä ajatus, jota hän aivan turhaan koetti karkottaa. "Varastan, ei sitä kukaan huomaa", ajatteli hän, ja hän onnistuikin ottamaan joitakin nenäliinoja niin salaa, ettei kukaan huomannut. Kirstin sydän sykki rajusti vielä kotiin päästyäkin. Täytyi laittaa nenäliinat heti siskoille, ettei niitä vain kukaan löytäisi häneltä.

Koska ensimmäinen pieni varkaus onnistui niin hyvin, piin Kirsti yritti useamminkin ja onnistui. Pitihän äidille saada joku parempi lahja. Vaan eräänä iltana ei Kirsti kuulunutkaan kotiin kello yhdeksän, kuten oli määrä. Odotettiin kymmeneen eikä häntä kuulunut. Eno tuli jo levottomaksi ja ihmetteli, missä tyttö mahtoi viipyä, joka oli aina ollut niin täsmällinen. Epäili, jo, että valkosen orjakau-paan harjoittajat ovat saaneet työn käsiinsä, vaan emäntä ei pitänyt työn ulkonäen edellyttävän sellaista. "Taitaa rakastella poikien kanssa jossakin", hän arveli. Samassa soi puhelin. Po-

liisiasemalta ilmoitettiin, että siellä on tallella suomalainen tyttö joka ei osaa maan kieltä. Tyttö oli kirjottanut asuntonsa puhelimen numeron paperille ja siksi tiedettiin soittaa taloon. Sanoittiin, että jos halutaan tyttö yöksi kotiin, on hänet tulava hakemaan.

Emäntä alkoi huutaa silmät pyöreänä, että olisikohan tyttö varastanut jotakin. "Voi taivajan jumala, kyllä sinä Mikko teit tyhmästi kun tuollaisen harmin hankit itsellesi!"

"No, eihän sitä vielä tiedä mistä tyttö on sinne joutunut. On voinut eksyä kaupungilla", tunnailli eno ja lähti hakemaan tyttöä kotiin. Poliisiasemalla hänelle ilmoitettiin, että vaaditaan sadan dollarin takaus ennenkuin tyttö päästetään vapaaksi oikeuden kuulusteluun asti, sillä tyttö on tavattu varastamasta. Eno suutui. Hän olisi antanut ankaran selkäsauvan Kirstille, jos olisi saanut hänet käsiinsä, vaan kun hänellä ei ollut mukanaan tuota takaussummaa, joka viisaasti kyllä, jätettiin mainitsematta puhelimesta, niin hän arjui: "Pitäkää tyttö täällä!" ja lähti kotiin.

Hän olisi mielellään välttänyt emännän ivanuarun, jonka tiesi olevan varattuna, vaan eukko oli jo ovelta vastassa kyselemässä: "No, mitenkä kävi? Arvasinhan minä, ettei niin pienessä kaupungissa eksy. Oisit sinä Mikko saanut pitää tyttöä tiukemmalla. Miksi päästitkin sen yksin kaupungille. Varotinhan minä sinua, vaan et välittänyt. Nyt, näet olinko väärässä."

(Jatketaan).

KUOLEVA MILJONEERI

Kirj. A. A.

"Olen miljonääri, ajatteles — En koskaan uneksinnut moista onnea, Et' basilleista miljonääriä saan kuolla!"

Kaukana kodistani, vankilassa, Odottelen orjan vapaudusta."

Tuskin kuuluvasti nuorukainen haastoi Kähisevällä, päättävällä äänellä; Basillit kun keuhkojansa raastoi Hän ei elons' iltahetkikään, Tuijottaen ulos, kauas synkkään yöhön. —

"Vertaan itsen' mätään kananmunaan, Se hullummalt' ei näytä kuorestaan. Rikoppas — hyl, jo heität oitis luota Pois hyppysistäs' kiireen kaupalla — Oon yhtäläinen, taudin tuskan hervaama."

"Rinnassani heikko toivo kytee elämään —

On elon aamu mulla parhaillaan, Oi taasko täytyy aikaa rykimään? — Yskääni säestävät teräs-ovet Ja kiviseinät läpi yön."

"Mönen monta samanlaista ihmispolaa, pyörteisissä riiston, kidutuksen vaeltaa kuituen toivotonna.... Vapauteen ja ihmisofkeuteen paloi rintani, Mut' elon hinta se niin halpa on."

"Laihat, känsäiset on kourani; lu-jasti puristan Ne vankilani rautaristikkoihin Ja vannon: kerran vielä voittaa ihmisyyssi! Silloin sortuu väkivalta, itseksyyssi, Se hetki on varmasti saapuva jo kohta, Jolloin vapauden aurinko orjillekin hohtaa!"

NIMILEIMASIMIA!

Osastot, kirjallisuuskomiteat ja yksilöt voivat tilata tarvitsemansa nimileimasimet nyt TOVERISTA, sillä valmistamme niitä täällä. Hinnat 25¢ ylöspäin koon mukaan. TOVERI,

Teponniemen asukkaat

(Jatkoo kolmannelta sivulta)

kaa lukuja yliopistossa edelleen, vai jättääkö kokonaan opinnot sikkseen ja asettua isänsä tilalle vakavaksi maamieheksi. — Tämä oli pian päätettävä. Vanha isäukko kyseli myötänsä mitä nuori maisteri oikein aikoi tehdä: Ottaako talon, vai jatkaako lukuja? — Hän, isä-vanhus, on jo liian vanha talon hallitukseen. Jos ei poika halua taloa, voi vävy tulla isännöimään. Väinö saisi rahassa osansa talosta.

Tämä juttu se nyt piinasi. Taitaisi olla paras jättää luvut sikkseen! Eikä siitäkään ole, kun ei voi kyllin siivosti pääkaupungissa olla ja opinnoita harrastaa. Tulee vaiq tuhlaillua ja laiskoteltua, ettei pääse tuosta tuohon.

Kyllä hän ainakin toistaiseksi jää kotiin... Yrittäisi sitten uudelleen, jos saisi paremman innotuksen. — — Mutta surkean kuivaa ja yksitoikkoista se on maalaiselämäkin. Tuntui nyt niin tyhjältä ja mitättömältä. Memihan se koko hyvin, kun tovereita oli seurana. Oli alituista humua ja iloa. Mutta nyt vieraiden mentyä olivat päivät entistä pitempiä.

Ei maanviljelys ollut hänen mielestään, vaikka siihen nyt piti käsiä käydä.

Työmiehetkin käyvät yhä vaatvaisemmiksi. Heillä on myötänsä asiaa ja uusia ehdotuksia.

Maisteri hieroi harmissaan paperossia käsissään, eikä tiennyt mihin pitäisi ryhtyä...

Sisäkkö Ilmi tuli kutsumaan Väinö-maisteria syömään. Samassa hän ilmoitti, että hänen isänsä, Teppo Hemmo, tahtoi puhutella maisteria.

"Käske hänen tulla kamarini. — Tai, annahan olla! Mennen ensin syömään — tulkoon sitte."

Hemmo pääsi lopultakin nuoren herran puheille.

Mutta mitäpä hyötyi! Maisteri oli juuri siinä mielen-tilassa, ettei tiennyt itseään, jos ottaa talon vastaan, tai ei. — Jos hän ottaa rahassa osansa talosta, ei hän ole oikeutettu eikä velvoitettu alustalaisten kanssa tekemään mitään välisopimuksia.

Hänen mielestään niillä torpankirjoilla ei muutenkaan mitään kiirettä ollut.

Niin sai taaskin Hemmo palata tyhjin toimin.

(Jatk.)

"Mitä, eikö vaimonne nauttanutkaan matkastanne Niagaralle?"

"Ei. Heti kun hän näki kosken, hän alkoi ajattelemaan, että hän jätti veden juoksemaan kylpyammeeseen."

Kauppamatkustaja saapuu pienen kylään, jossa on vain yksi hyvin ränsistynyt hotelli.

"Ompa hyvä, että tässä on edes muora, että pääsee pakoon tulipalon sattuessa, mutta mitä varten tässä on raamattu?"

"Se on siltä varalta, että jos pako on liian myöhäistä", vastasi isäntä.

"Lääkäri sanoi, että minun täytyy lakata tupakoinnista", sanoi aviomies. "Toinen keuhkoni on jo viallinen"

"Oh, Jussi!" huudahti hänen vaimonsa. "Etkö sinä voisit kestää tupakkia vielä vähän aikaa, että minä saisin kylliksi paperossikupongeja ruokasalin lattiamattoja varten?"